

In Memoriam Prof. Dr Joost Kloek (1943-2022)

Joost Kloek was mijn directe collega tijdens de eerste jaren van mijn aanstelling, van 1976 tot 1986, als wetenschappelijk medewerker moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit Utrecht. De afdeling moderne letterkunde van het Instituut De Vooy voor Nederlandse Taal- en Letterkunde bestond in die periode verder uit Guus Sötemann (hoogleraar) en de wetenschappelijke medewerkers, zoals toen de universitaire docenten genoemd werden, Ton Anbeek (tot 1982), Redbad Fokkema, Leo Mosheuvel, Cees van de Watering en Joke van der Wiel.

Van de vele herinneringen aan Joost is er een die mij bijzonder is bijgebleven. Dat is een herinnering aan een gebeurtenis die zijn apotheose vond in een dringend verzoek aan hem weg te blijven. Het zal in 1976 of 1977 zijn geweest dat ik voor de eerste keer een hoorcollege moest geven voor het thans onvoorstelbare aantal van 220 eerstejaars studenten. In deze hoorcolleges van anderhalf uur werden nummers van een literatuurlijst nader toegelicht. Mijn college ging over de romans *Een liefde* uit 1887 van Lodewijk van Deyssel en *Van de koele meren des doods* uit 1900 van Frederik van Eeden. De collegereeks had een chronologische opbouw, wat betekende dat Joost het openingscollege voor zijn rekening zou moeten

nemen. Zijn specialisatie was immers vooral de literatuur van de achttiende eeuw. Zeker weet ik het niet meer, maar vermoedelijk stond de briefroman *De historie van mejuffrouw Sara Burgerhart* uit 1782 van Betje Wolf en Aagje Deken op zijn programma. Of anders wel *Julia* uit 1783 van Rhijnvis Feith, een briefroman die door hem en Bert Paasman in 1982 opnieuw zou worden uitgegeven.

Om de een of andere reden was Joost niet klaar om het openingscollege te verzorgen. Dat deelde hij een paar dagen ervoor in een stafvergadering mee, met de vraag aan zijn collega's of een ander die taak op zich wilde nemen. Aangezien ik de tekst voor mijn college al geheel had uitgeschreven, overwon ik mijn aarzeling en meldde me, wat niet alleen door Joost maar ook door de andere collega's in dank werd aanvaard. Uiterst sympathiek bedoeld was vervolgens het voorstel van Joost ter ondersteuning aanwezig te zijn bij mijn optreden, een aanbod dat ik niet kon weigeren. Maar in de avond voorafgaand aan mijn hoorcollegedebuut nam de nervositeit krachtig toe. De aanwezigheid van een eloquent en geverseerd spreker als Joost met zijn retorische gaven en welluidende stem die zonder versterking moeiteloos kon reiken tot de achterste banken zou de gemaskeerde onzekerheid van de debutant die ik was genadeloos blootleggen, vreesde ik. Vandaar dat ik na lang wikken en wegen die avond besloot Joost te bellen met het klemmende verzoek *niet* aanwezig te zijn bij mijn hoorcollege. Met minzame welwillendheid honoreerde Joost mijn vraag; hij bleef weg.

Joost Kloek was een aimabele en erudiete collega aan wie ik met veel respect denk.

Dr. Hans Anten